

121024 Dov Levy: Ábrahám próbatételei

Pirké Ávot 5. fejezetében elkezd tárgyalni, hogy hol jelent meg a 10-es szám. „*Tíz mondással teremtett a világ. [...] Tíz nemzedék volt Ádám, az első ember és Noé között. [...] Ugyancsak tíz emberöltő volt Noé, és Ábrahám ősapánk között. [...] Tíz megpróbáltatáson esett át Ábrahám ősapánk, és helytállt valamenyiben.*” És ezt még folytatja tovább.

Ábrahám próbái egyre nehezültek.

Az **első** megpróbáltatást, a Noé hetiszakaszban olvashatjuk (apja bálványainak megsemmisítése).

A **második**, hogy menjen el a szülőföldjéről. Ez a *Lech lechában* az első mondat. „*És mondta az Őkévaló Ávromnak: Menj el a te országodból, a te szülőföldedről, és a te atyádnak házából azon országba, melyet neked mutatok.*” (M1/12,1) Furcsa, hogy ennyire kihangsúlyozza, honnan menjen el.

De nem ez a próba fő része, hanem az, hogy olyan helyre menjen, amit még nem tud. Majd megmutatják neki, hova menjen. Már 75 éves volt. Idősebben az ember nehezebben kel útra, mint fiatalon, amikor még nincs olyan nagy vagyona. Ávrom fogta feleségét, Szórájt, és Lótot, a testvérét, és minden vagyonukat, és elindult.

A **harmadik** próba a körülmetélés. Ekkor 99 éves volt, és Ávromból Ábrahám lesz.

A **tizedik** megpróbáltatás Izsák feláldozása volt. I-ten szólt neki: vedd magadhoz fiadat. Elsőre nem tudta, melyiket, de több szóváltásból kiderült, hogy Sárától született fiát kell feláldoznia.

Az *áldozat* szó héberül קרבן a *közel* szó pedig קרוב, főnévi igeként *áldozni*: להקריב. Ezek a szavak nagyon hasonlítanak. Nem véletlenül: Nachmanidész magyarázza meg érthetően. Az áldozataink révén kerülhetünk közel I-tenhez. A ma használatos kifejezés, a *kiruv*, mikor nem vallásos zsidókat próbálunk közelíteni a valláshoz.

Ábrahám egyik jó tulajdonsága volt a kegyesség. Minden embert szívesen látott a sátrában, a férfiakat Ő, a nőket pedig a felesége tanította a felfedezésükre, a monoteizmusra. A tradícióikat, hagyományait tovább akarták adni. De azok az emberek, akiket tanított, nem tudták úgy elsajátítani a tudományát, mint a saját fia, aki örökségként adja majd tovább a hagyományt. Ez a tudat nehezítette meg annyira ezt a próbát. Az út közben érzelmeit visszatartotta. A próba sikeréhez kellett Izsák jelenléte is, aki a hegyen fölfelé rájöhett, mi vár rá, de nem menekült el.